

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

FELTÉSI ÁR egynegyed évre:

azhoz szállítva 1.60 Pengő
postán 2.- Pengő

egy évre 4 dollár

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RÓNAY FRIGYES

Várkör 39. sz.

Telefonszám 23.

Hirdetések millimétersoronként 6 fillér.

Hirdetések díja előre fizetendő.

Nyilvántartási díj 40 fillér.

Szövegközötti reklámhír sora 20 fillér.

Krisztus a gyárban

című előadásában a pestkörnyéki gyárimunkások gyülekezetében Ravasz László református püspök korunk nagy betegségének eleve-nére tapintott és az egész világ lelkiismeretétől kérdezte, hogy mi lenne, ha egy decemberi hajnalon beállna a szeretet apostola, a názárethi ács fia a mai hajszás gyár-üzembe, vagy beállna az inség-munkára gyülekező munkanélkü-lik sápadt és rongyos táborába. Oh, igen, egész bizonyosan testvéreire találna itt, e szomorú, sápadt embereknek a gyülekeze-tében. ahol egyik oldalon az agyonhajszolt, rosszul fizetett mun-kások ezrei gyülekeznek, a másik oldalon pedig a munkanélküliség koplaló, kétségbeesett tábora. A Názárethi közvetlenül a munka táborából, egy iparosműhelyből indult a világot megváltani és ó-valóban szerelmese és rajongója volt az építőmunkának. De annak a munkának, amely megtermi a mindennapi kenyereket, amely boldoggá teszi a családot. De nem annak a verejtékét és életerőt saj-toló munkahajszának, amelyben géppé aljasították az embert és stopperórával a háta mögött figye-lik, hogy kiadta-e minden erőfeszí-tésével a rekordteljesítményt? Igen, sok ilyen püspöki szózatra és sok ilyen társadalmi magába-szállásra és lelkiismereteket nyug-talanító kérdésekre és ezeknek szociális, emberséges megoldására volna szükség. Jó lenne megvilá-gítani, jó volna rámutatni, hogy mi is lenne, ha a kereszténység nagy erkölcsi szabályait komolyan is vennék? Ha nemcsak szólam és divat lenne a biblia árnyékában állani, hanem munkás és munka-adó megértenék, hogy a munka és a gép Isten ajándéka, mely nem-csak arra való, hogy tőkésék tő-kéiket minél nagyobbra növeljék, hanem legfőképpen arra, hogy millióknak és millióknak kenyeret teremjen. Ameddig azonban a gyári üzemek parancsoló és irányító legfőbb motorja a haszon és a személytelen önzés, addig bizony keserűen és csalódottan hagyják el a mai ember munkahelyét a názárethi Krisztus, ha ugyan kor-bácsot nem fogna a mai munka-rendre is úgy, mint valamikor a haszonnal üzérkedő kufárookra.

A város inségnyhitő akciója.

Mint minden város, úgy Köszeg is elkészítette az idei inségnyhitő költségvetését, melyet dr. vitéz Nagy Miklós polgármester helyettes mutatótt be a belügyminisztériumban, ahol a költségvetést letárgyalták és jóvá-hagyták.

Az idei évben folytatják az inség-munkát ott, ahol a tavalyi évben abbahagyták. Az idei évben a Szabó-hegyi utszakasz folytatásaképpen a tervezet szerint az ut folytatólagosan elkészül egészen a Vöröskeresztig. (Jövő évben a tervezet szerint az ut kiépül egészen a Stájerházakig, úgy hogy autón lehet menni a Stájer-házakra.)

A mérnöki hivatal 95 munkással decembertől április végéig dolgozva napi 1.20 pengős napszámber mellett készíti el a kijelölt utszakaszt. Munkabérekre így a város a költségve-tésbe 13.800 pengőt állított be. Munkaképtelenek támogatására 2000 P-t fordítanak. Akik tehát teljesen munka-képtelenek, azok részülnek ezen 2000 pengőből megfelelő támogatás-ban. Egyéb kiadásokra ugyancsak 2000 pengőt állított be a költségvetés. Ezen összeg részben a bur-gonya akció, részben pedig az iskolai tevékenység költségeinek fedezésére fog szolgálni.

A város ugyanis éppen úgy, mint tavaly, a hitközségken keresztül ho-nyolítja le burgonya akcióját, amely nyíben a kat. hitközségnek 1000, az evang. hitközségnek 250 pengőt ad, mely összegből az egyes hitfelekeze-tek azon híveiknek, akik az inség kataszterben szerepelnek és olyan mértékben, mint ahogyan azt az in-

A legendás cifraszűr.

Muzsikaszó, szép asszony, kártya... Ez volt egyidőben a halhatatlan Mi-sángy Menyhért szenthiromsága. Sarkantus csizma, darutollas kalapot, sallangos, ezüstpitykés vesz-prémi szűrt viselt és ha felemelte a fókását, borjuszájú ingének lobogós ujjja a földet uszta. Széles, vállas, csupaizom ember volt. Szegszinü haja úgy omlott a homlokára, mint a harmadfü méncsikó sörénye. A nőket kilette a forróhied, ha beletévedtek a Menyhért ur ham-vaskönyvszínü szemébe. És ő rajongott a nőkért és csak a nőkért rajongott... Fialat volt, szép volt és háromezer holdon forgatták az ekét béresei és így a nők is rajongtak érte.

Dinomdános, szilaj legény volt bizony a tekintetes ur. Nem hallgatott ő senkire, nem félt ő senkitől; féktelen vadságaira csak a Cseresnyés Miska hegedűje tudott szordinót tenni. Oly szomoruan, olyan bánatosan indultak akkor a allgató nóták a híres cigány-prímás hegedűjén... De sokszor, de sok zimankós éjjelen lehetett hallani a Csóka vaskosaras ablakai alatt a mu-latos gavallér baritonján a Recsky

ségakció vezetősége megállapította, burgonyát osztanak ki a tél folyamán.

A város rendes költségvetésének keretén belül 33 871 pengővel járul az inségesek téli nyomorának enyhi-téséhez munkakalkmak nyújtásával. Az erdő maga több munkaalkalmat nyújt, mint a rendes inségmunka és a téli erdei munkálatok, fakitermelés, stb. során a város költségvetése szerint 14 150 pengőt juttatnak szegény mun-kásoknak. A város rendes költségvetésének keretén belül felvett összeg-gel együtt a kiadások 55.141 pengőt tesznek ki. A szorosan vett inség-munkával a munkaképtelenek támo-gatásával és a természetbeni segé-lyekkel kapcsolatban 17.800 pengőre van szüksége az inségnyhitő moz-galom vezetőségének. Ezen összeg a várható inségjárulékból (kb. 12.000 P) és a kormány által beígért és kilá-tásba helyezett segélyből, 4000 P-ből fog fedezetet nyerni.

Az inségesek kataszterét a közel jövőben újból áttevideálják a város-házán, mert lehetőleg csak munka ellenében adnak segélyt a tél folya-mán az inségeseknek, így a munka-képtelenek számát csökkenteni fogják, hogy így a kiadások is lecsökken-tenek és így hiány nélkül záródhassék az inségnyhitő.

A „jakkai Gömbös Gyula”

köszegi madárvárta működése.

A Nemzeti Egység köszegi szer-vezete ez év tavaszán fordult a MOSZ országos elnökségéhez, hogy tekin-tettel Köszeg város nagy ornithologiai multjára, ahol chernelházi Chernel István élt és írta ornithologiai szak-

munkáit, állítsanak fel madárvárta-t. Az országos elnökség szívesen magá-évá tette a kérdést és megbizta Breuer György fertői madárvárta vezetőt, hogy lépjen érintkezésbe a város polgár-mesterével és legyen segítségére Kö-szegnek a várta felállításában. Ugyan-ekkor eljött Király István is a hansági várta vezetője és igen nagy segítségére volt a köszegi vártaak a kezdeti munkákban.

Junius 17-én alakult meg a kö-szegi madárvárta első gyűlésén, ame-lyet dr. Nagy Miklós polgármester elnöklete alatt tartott meg, megbiztak a madárvárta vezetésével dr. Dreiszker Ferenc igazgató főorvost, aki addig, amíg elfoglaltsága engedi, szívesen vállalta a vezetői tisztséget. Azóta is a legnagyobb lelkesedéssel és szak-mudással látja el tisztségét. Ugyanez a gyűlés elhatározta, hogy a madárvárta-t kiváló érdemeinek szerény elismerésül a m. kir. miniszterelnökről „vitéz jakkai Gömbös Gyula” madárvártának nevezi.

A madárvárta programjába vette a madárvonulások megfigyelését és az ezzel kapcsolatos madárjelölést. Megfigyeli a madarak életmódját, szre-püket a gazdasági életben és főleg madárvédelemmel foglalkozik. E cél-jól különböző helyeken madárodukat állít fel kertek, parkokban és szőlők-ben. Az egyes iskolák kertjében madár-védelmi berendezéseket állít fel. Intéz-kedett a madárvárta, hogy a termé-szetes fészkelőhelyek ne semmisülje-nek meg és megemti az odvas fákat és gondoskodik, hogy a bokorlakó nadarak is találjanak természetes fészkelőhelyeket. Gondoskodik a tél beállta előtt, hogy a gyümölcsösökben a madarak etetőt és itatót találjanak. Foglalkozott a veréb és macskakér-

folytán a háromezer holdacska is lelapát ötvenre.

Ekkor ismerkedett meg Misángy a szőke szépséggel, a picilábu Papfáy Benignával.

Mikor a teátristák elfoglalták az ákácós ligetben az arénát, egyszeribe tele lett a városka Don Cezár de Ba-zánokkal formentéri remetekkel, Ri-naldo Rinaldinikkel, Othellokkal, Li-gnorelles Lujzákkal. Griseldisekkel és más koronás főekkel meg selyemci-peillős dámákkal.

Ezzel a zenebonás karavánnal érkezett a városkába az isteni diva, a fehérképű Papfáy Benigna is. Hajlé-kony testű, kócos és nevetős nő; vagy talán nem is nő, hanem inkább pillangó volt ez a Papfáy Benigna.

Benigna nem járt ki a Tapolca cédrusos partjára rollékat tanulni. Ő nem kacérkodott sem a juristákkal, sem a pénzes öregurakkal. Ő ott-on tanulta a szerepeket a Szél-utcában, egy ósdi emelet-es házban, amelyikről a krónika azt tartja, hogy ez lett volna Corvinus Mátyás vadászháza.

Ez előtt az ósdi ház előtt szinte bucsujárás volt a déli órákban. Az öreg tekintetes urak itt botorkáltak és köhögtek déli harangszócor. Vastag

Reformációi ünnepély volt a Gyurátz Ferenc leányliceumban f. évi október 31-én. A gyönyörűen díszített nagytermet előkelő közönség töltötte meg. A műsoron szereplő vidéki tanulók szülői is eljöttek és megjelenésükkel hozzájárultak az ünnepély fényének emeléséhez. Bevezető zongoraszám és karének után Kiss István vallásánár magasán szárnyaló előadásban méltatta a nap jelentőségét. Meseternázy Eszti VII. o. t. Luther család életéből olvasott fel mozaikszemeket. Több szavaltat, karének és zongoraszám egészítette ki a kereteiben és tartalmilag és impozáns ünnepélyt — Csütörtökön este az év. leányegyesület hazai ünnepély keretében emlékezett meg a reformáció születésnapjáról. Ezen Schneller Ius leányegyleti elnök-nő tartott gyönyörű felolvasást, Pomogyi Erzsébet, Wölfel Vilma és Mayer Teréz szépen szavaltak. Szeybold Ius pedig imádkozott.

Ünnepély a polg. fiúiskolában. Mult vasárnap d. u. 3 órakor adta át ünnepélyes keretek között a Kormányzó Ur Ófőméltósága kitüntető bronzéremet vitéz dr. Nagy Miklós h. polgármester a kis diákéletmentőnek, Szegedi Károlynak. A h. polgármester szép buzdító beszédet intézett az ünnepelthez amit az válaszában megköszönt. Ezután megható jelenet következett, Schreiner Lujzika, akinek életét mentette meg a kis diák, lépett elő egy virágcsokorral a kezében és kedves, meleg szavakkal köszöntötte meg Szeged Károlynak, hogy megmentette életét. Az ünnepély keretén belül más műsorszámok is voltak, karének, szavaltatok és a Molnárné Deák Anna vezetésével előadott irredenta jelenet. Ugy a karének Freiszmutth Sándor vezetésével, mint a többi szereplők mind nagyszerűen megállották helyüket. Az ünnepély Marasztó Ferenc polg. isk. igazgató zárószavaival és a Himnusszal ért véget. Az iskola dísztermet teljesen megtöltötte az ünnepély közönség, élén az intézetek és társadalmi egyesületek képviselőivel. Meg kell emlékeznünk Pavetits Ede tanárról is, mint a polgári iskolai cserkészcsapat parancsnokáról. Ami a kitüntetett fiú nemes cselekedetében megnyilvánult, az az ő érdeme is. Az ő cserkésznevelésének eredménye, hogy csapatának ez a tagja ilyen bátran és elszántan viselkedett és a helyzet gyors felismerésével sietett emberélet megmentésére.

Szülői értekezlet volt pénteken 6 órakor az év. elemi iskolában. Ezen Weisz Vilmos lelkész tartott előadást a tanítói munka megbecsüléséről. Utána Kertai János igazgató ismertette azokat a gátló körülményeket, amelyek az iskola munkáját megnehezítik. Ugyancsak az ő kezdeményezésére dr. Beyer János felügyelő és több szülő hozzászólására ideiglenes megállapodás történt a tanítási időnek 8 órától 1/2, 9-re való eltolására, azzal az indoklással, hogy a fejlődésben levő gyermekeknek nagy szükségük van az éjszakai pihenésre még a kora reggeli órákban is. Ily módon hétfőtől kezdve az év. elemiben a tanítás fél 9—fél 12 óráig fog tartani. Az értekezleten résztvevő szülők részéről Koppányi Ernő mondott köszönetet az előadónak, kérve az iskola további támogatását.

Borotváját, ollóját és egyéb közszerűlni való szerszámát vigye Ács Béla Várkör 35. sz. alatti műköszőrűshöz, hol gyorsan és olcsón kiszolgálják.

A gőzkazánfűtők és gőzgépezők legközelebbi képesítő vizsgái f. évi november hó 7-én fognak megtartani. A kellően felszerelt kérvények a soproni kir. ker. lparfelügyelőséghez címzendők. (Ujteleki-u. 43. sz.)

Nagy tűzoltógyakorlat volt mult vasárnap Szombathelyen, melyen a községi tűzoltóság is képviselve volt. Utána kedélyes társas vacsora mellett nagyon jól érezték magukat a vendégek.

A városi zenekar hangversenye. A városi fuvós zenekar e hó 10-én, szombaton este 8 órai kezdettel tartja őszi hangversenyét. A teljesen új műsor két részből áll. Első része a nehéz, klasszikus darabokat foglalja magában, míg a második részben a kellemes, fülbemászó gyönyörű melódiákkal bíró zeneszámokat fogja intonálni a zenekar. A mesteri művészettel összeállított műsor tehát a zenekedvelőket minden tekintetben ki fogja elégíteni. A mai gondterhes életben az ember szinte kívánja a kellemes zeneszámokat, mert a zene felfrissíti, nemesíti a lelket. Derék, fiatal zenészeink nagy szorgalommal, fáradtságot nem ismerve, már igér-ügyeskednek fuvós hangszereiken, sajnos azonban a hangszerek java része már inkább az ócskavas közévaló, alig lehet már egyes hangszereket használni. A Zenepártoló Egyesület kéri a n. é. közönséget, hogy ezen sokat ígérő hangversenyen résztvenni sziveskedjen, mert derék ifjaink és önzetlen odaadással működő kar-mesterünk igazán megérdemlik, hogy egyszer az évben, nem csak filléreinkkel, de személyes megjelenésünkkel is megtiszteljük és honoráljuk. A zenekar egész nyáron szórakoztatja az egész város közönségét, a sok-sok nyaralót, és számos idegen zeneszakértő a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott zenekarunk teljesítményéről. A hangverseny tiszta jövedelme ki zárólag hangszer- és egyéb alapra lesz fordítva, ezért szeretettel és hazafias tisztelettel kérjük a n. é. közönség szíves támogatását. A belépődíjak a következők: Páholyülés 1-20 P, I. hely 80 f., II. hely 50 f., III. hely 20 f. Jegyek előre válthatók az Emrikánumban és Róth Jenő könyvkereskedésében, valamint a műsor kézbesítőknél. A hangverseny pontosan 8 órakor kezdődik, miért is a rendezőség kéri a pontos megjelenést, mert a hangverseny alatt a teremajtók zárva lesznek. — A hangverseny műsora egyébként a következő: 1. Kováts L. E.: „Király induló”. 2. Csaiikovszkij: „Feodora nyitány”. 3. Révfy—Molnar—Karpáti—Demény: „Irredenta és magyar dalok”. 4. Wagner: „Naszkar” a Lohengrin c. operából — 10 perc szünet. — 5. Maurer: „A szív hangjai” keringő. 6. Strauss: „Ki volt tanunk?” dal. 7. Kliment: „Miki eget álma” jellemdarab. 8. Kliment: „Komolyan és vigan” egyveleg. 9. Dillman: „Szombathelyi frontarcosok indulója”. A hangversenyt vezényli Kováts Ferenc városi karnagy.

Az állami tanítóképző intézet ifjusága halottak napján Zoltán Geza igazgató és a tanári testület vezetésével kegyeletos ünnepség keretében emlékezett meg az intézet kedves halottairól. A temető egyik tisztásán először az énekkar szerepelt, majd Hárs Lajos V. é. növ. mondott beszédet. Az ünnepség után az ifjuság gyertyát gyújtott és koszorút helyezett el Pethe János tanítóképző-intézeti igazgató, Schultz Imre és Eitner János tanítóképző-intézeti tanárok sírján.

A gyümölcsfáknak feltűnően sok rovar és élősködő gomba ellenesége van. Így például Noél francia kutató hosszú megfigyelés alapján kimutatja, hogy Franciaországban tizenhatféle gyümölcsnemen 1674féle rovar garázdálkodik. Ehhez járul még a különböző gombabetegség. Ezek szerint bizony igen fontos a fák gondos ápolása, tisztogatása és permetezése.

Tízéves a Tündérujjak

és ünnepi ajándékul ad

mindenkinek egy függőnyt,

aki P 14:40-nel egész évre előfizet a népszerű magyar kézimunkaujságra. A féligkész függőny 150x260 cm méretű és hozzájár a kihimzéshez szükséges selyemfényű MEZ gyöngyfonal.

A gyönyörű ajándékfüggőnyt Budapest, IV., Szervita-tér 3. nyomban megkaphatja.

Befejeződtek a tenyészapa-állatvizsgálatok a községi szolgabírói kirendeltség területén. A vizsgálatokat október 24—26—29 és 30-án tartották. Az elővezetett tenyészapaállatok közül alkalmasnak találtak Nemescsóban egy bikát, Pusztacsóban egy bikát és egy kant, Kőszegpatyon két bikát, egy kant, Tömördön egy bikát, Gyöngyösfalun három bikát és egy kant, Pösén egy bikát egy kant, Nagycsömötén egy bikát két kant, Kiscsömötén egy bikát egy kant, Lukácsházán egy kant. Gyöngyöspatiban egy bikát egy kant, Perenyén két bikát két kant, Nagyencsen három bikát négy kant, Kőszegdoroszlón két bikát két kant, Kőszegszerdahelyen egy bikát, (egy magánbikát) Velemen nem találtak, Bozsokon négy bikát egy kant (egy magánbikát) és Cákón két bikát.

Nem lehet már gyümölcsöt kapni Kőszegen. Az idén hatalmas mennyiségű és kitűnő minőségű gyümölcs termelt városunkban. A múlt hónap elején tartott sikeres gyümölcsbemutató-propagandájának eredményeként, sok fővárosi és vidéki gyümölcskereskedő utazott le Kőszegre és egy kettőre összevásárolták a gyümölcsöt, amely minden tekintetben megfelel a piac kívánalmainak. Ma már alig lehet gyümölcsöt kapni városunkban. Az elért eredmények újabb célok elérésére serkentik a város vezetőségét és a gyümölcstermelőket. A város tervbevette, hogy 59 kat. holdnyi területen törzsgyümölcsösöt létesít. A gyümölcstermelők is a GYOE községi fiókjának irányítása mellett, nagyobb munkába kezdenek. A régi szakszerűen kezelt gyümölcsösök sikere is biztat. Így a bencskert, a Schönbauer féle gyümölcsös, amelyet Jagita József okl. kertgazda kezel már évek óta és ér el kitűnő eredményeket, a Müller fele, Róth Jenő, Unger Elek, Schelwer báró, Wurst Kamill, Schneller és még néhány ismeret gyümölcstermelő gyümölcsöse.

Karzatot építenek a Bálház teremben. A községi Szinpártoló Egyesület legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a terem nagyobb befogadásának emelése céljából, „U” alakú karzatot épít. A költségek fedezésére kölcsönt kért az Országos Szineszszövetségtől. A Szövetség értesítette a községi Szinpártoló Egyesület vezetőségét, hogy hajlandó a karzat építésére 3000 pengő kölcsönt folyósítani. A községi Szinpártoló egyesület vezetősége a feltételeket elfogadta és az építési munkálatokkal Müller Ferenc építési vállalkozót bízta meg.

„BATA” Gőzmosógár gallértisztítás 1899 óta fogalom. Képviseli Szuperné kalap-szalonzója. (Hósi kapu mellett).

Gépirást jutányosan vállalok. Cim a kiadóban.

Gyorsíró tanfolyam lesz városunkban, amelyhez már számosan jelentkeztek. Egy szombathelyi képesített tanár egy szíveségből átengedett polgáriiskolai teremben hat hónapon át minden hétfőn és csütörtökön délután 4—6 ig tartja az oktatást, havi 8 pengőért. A tanfolyam befejezésével megtartandó nyilvános vizsga miniszteri biztos jelenlétében lesz és erről a sikeres résztvevők oklevelet kapnak. Jelentkezni lehet még szerdáig Róth Jenő könyvkereskedésében, vagy a tanfolyam rendezőjénél Kőszegi József nyug. rendőrkapitánynál. Az eddig jelentkezettek sorában urak és hölgyek vannak, főleg tisztviselők, alkalmazottak és érettségit tett mindkét nembeli ifjuság. Egy régi óhajteljesül ezen tanfolyam rendezésével. A gyorsírási tudása mindenki számára hasznos és sokkal hamarabb vezet valamely kereseti pályához. Ezt a tanfolyamot majd követi a gépirás szakiskolája is, mert a gyors- és gépirás együttes tudása még nagyobb biztosítéka az elhelyezkedésnek.

Toldalék építkezések folynak a városházán. Egy folyosót építettek a szűk földtől és ezzel összekapcsolták a városháza mellett lévő ugynevezett „Generál-házat”, ahol a többi hivatalok vannak már régebben elhelyezve.

A Mansz vezetősége a mai gyűjtés alkalmával tisztelettel kéri a város jólelkű közönségét, hogy nélkülözhető holmiját oly szeretettel bocsássa a gyűjtők rendelkezésére, amilyen szeretettel ők a gyűjtésre vállalkoztak. Foltok, ruhák, cipők, rossz takarók, rossz szőnyegek ágyszőnyegük, salak, sapkák, kalapok, háztartási cikkek, butorok, élelmiszerek, rossz harisnyák mind a gyűjtés anyagául szolgálhatnak. Adakozzunk jószívvvel, hogy sok nélkülözhető és szenvedő emberársunk sorsán enyhíthessünk. A gyűjtés az egész város területén d. u. 2 órakor kezdődik.

Elfogyott a névjegye? Akkor siessen és rendelje meg a Rónay-nyomdában, ahol modern izléses kivitelben és olcsón 1 órán belül elkészítik.

Gyümölcsfái téli permetezéséhez

csak olcsó

kartellen kívüli NOVOBOLINT, BOLINT és KÉNBARUMOT használjon.

Hernyőenyv, hernyőenyvpapír, vértetükátrány, stb. szerek.

Kaphatók:

Unger Károlycégnél Kőszegen.

